

Kannanotto pakkausjätteen keräysjärjestelmän toimivuudesta ja kehittämisestä

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen **Alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut**

Pakkausjätteen keräysjärjestelmä ja jätehuollon palvelutaso

Savo-Pielisen jätelautakunta toimii 16 kunnan jätehuoltoviranomaisena. Jätelautakunta hoitaa kuntien tekemän sopimuksen mukaan jätelain mukaiset jätehuollon viranomaistehtävät sekä kuntien päättämät seuranta- ja kehittämistehtävät. Jätelautakunta hyväksyy alueelleen kunnallisen jätehuollon palvelutason kuntien hyväksymän jätepoliittisen ohjelman pohjalta. Palvelutasossa määritellään, millaisia kunnallisia jätehuoltopalveluja alueen asukkaille ja muille kunnan jätehuollon järjestämistä vastuulle kuuluville toimijoille tarjotaan.

Jätelautakunta on valmistellut vuosina 2017-2018 uutta jätehuollon palvelutasoa tiiviissä yhteistyössä kuntien, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten ja kunnallisen jäteyhtiön, Jätekukko Oy:n kanssa. Palvelutasoa valmisteltaessa jätelautakunta ja Jätekukko Oy ovat tehneet asiakas- ja sidosryhmäkyselyjä sekä järjestäneet sidosryhmäpalavereja, joissa on selvitetty, millä tavalla jätehuoltopalveluja on tarvetta kehittää. Palvelutason muutoksia on esitelty myös luottamushenkilöille.

Palvelutasoa määriteltäessä on käsitelty jätteiden keräys-, kuljetus- ja vastaanotto- palvelujen toimivuutta ja kehittämistarpeita. Yhdeksi kehittämistä vaativaksi palveluksi on selkeästi noussut pakkausjätteiden ekopistekeräys, johon kunnallisessa jätehuollossa on vain rajatut mahdollisuudet vaikuttaa tuottajavastuusaäntelyn vuoksi. Tuottajien vastuulla olevalle pakkausjätteelle on järjestetty valtakunnallisesti ekopisteverkosto Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:n toimesta. Jätelautakunta haluaa tuoda tuottajayhteisöjen, RINKI Oy:n sekä ympäristöministeriön tietoon sen, millaisia haasteita ja kehittämiskohteita nykyisessä tuottajien järjestämässä pakkausten keräyksessä alueellisesti on.

Pakkausjätteen keräysjärjestelmän toimivuus ja kehittämistarpeet

Nykyinen pakkausjäteasetuksen (518/2014) pohjalta laadittu pakkausten alueellinen keräysverkosto eli Rinki-ekopisteverkosto ei palvele riittävästi ja yhdenvertaisesti eri alueiden asukkaita, vaikka asetusta edellyttää vastaanottoaikojen järjestämistä väestötiheys huomioon ottaen alueittain tasapuolisesti. Monin paikoin kunnalliset jäteyhtiöt täydentävät tuottajien järjestämää keräystä verkoston riittävän kattavuuden ja saavutettavuuden varmistamiseksi, mikä tarkoittaa päällekkäistä, aiempaa tehottomampaa ja kalliimpaa keräysjärjestelmää. Jätelautakunnan määrittelemän palvelutason mukaisesti kunnallinen jäteyhtiö täydentää Rinki-ekopisteverkostoa niin, että ekopiste saadaan kaikille vähintään 300 asukkaan asuinalueille, joissa on lähipalvelut, kuten päivittäistavarakauppa ja sellaisille vähintään 500 asukkaan asuinalue-

07.06.2018

eille, joissa ei ole lähipalveluja, mutta jotka ovat jätteenkuljetuslogistiikan kannalta keskeisillä paikoilla. Tämä palvelutaso edellyttää nykyisen ekopisteverkoston täydentämistä niin, että jatkossa alueen ekopisteistä noin 30 % on kunnallisen jäteyhtiön ekopisteitä.

Eryyisesti muovipakkausten keräysverkosto on nykyään riittämätön ja jakautunut epätasaisesti eri alueilla. Savo-Pielisen jätelautakunnan toiminta-alueella muovin keräyspisteiden sijoittaminen ei perustu tällä hetkellä eri kuntien tai asuinalueiden asukaslukuihin tai siihen, miten laajaa aluetta keräyspisteet voisivat eri alueilla palvella. Tällä hetkellä Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueella 16 kunnasta vain seitsemässä on muovin keräyspiste/-pisteitä. Jätelautakunta pitää erittäin hyvänä asiana sitä, että Suomen Uusiomuovi Oy on päättänyt laajentaa muovipakkausten keräyspisteverkostoa nykyisestä siten, että muovipakkausten keräys järjestetään kaikkiin vähintään 4000 asukkaan kuntiin. Nyt, kun muovipakkausten keräyksestä ja kierrätyksestä on saatu kokemuksia, tulisi ekopistekeräyksen kuitenkin olla jatkossa yhtä laajaa kuin muillakin pakkausjätteillä.

Jätekkuko Oy:n toteuttaman asiakaskyselyn tulosten mukaan tyytyväisyys ekopisteisiin on kauttaaltaan laskenut, kun verrataan tuloksia vuodelta 2014, kun Jätekkuko Oy järjesti kokonaisuudessaan ekopistepalvelun ja vuodelta 2017, kun ekopisteet olivat siirtyneet RINKI Oy:lle. Eryyisesti Rinki-ekopisteiden epäsiisteydestä ja roskaantumisesta on tullut runsaasti palautetta kunnalliselle jäteyhtiölle, Jätekkuko Oy:lle ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille, jotka ovat joutuneet lisäämään valvontakäyntien määrää ekopisteillä. Palautetta on tullut sekä alueen suurimman kunnan eli Kuopion kaupungin vilkkaimmista pisteistä että osin myös pienempien taajamien ekopisteistä. Pisteiden siivoamistoimet sen jälkeen, kun roskaantumisesta on RINKI Oy:lle ilmoitettu, ovat olleet paikoin riittämättömiä. Tämä on omiaan aiheuttamaan asukkaissa jätteiden lajittelu- ja kierrätysinnon heikkenemistä. RINKI Oy:n tulisi huolehtia kokonaisvaltaisesti sekä ekopisteiden että niiden lähiympäristön siivoamisen laadusta sekä siitä, että pakkausjättesäiliöiden lisäksi myös yhteistyökumppanien järjestämien jätelajien (erityisesti tekstiilin) keräyksen osalta suoritetaan riittävät tyhjennykset. Samoin RINKI Oy:n on huolehdittava, että ekopisteiden rakenteet ja opasteet pidetään koko ajan kunnossa.

Tuottajien järjestämän ekopisteverkoston palvelutaso vaikuttaa siihen, miten kattavasti kunnallinen jäteyhtiö täydentää verkostoa, joten Rinki-ekopisteverkoston muutokset edellyttävät tällä hetkellä toimenpiteitä usein myös kuntayhtiöltä. Tuottajien järjestämän keräysverkoston ongelmana on ollut verkoston hyvinkin nopealla aikataululla tapahtuvat muutokset ja se, ettei kunnan jätehuoltoviranomaisella tai jäteyhtiöllä tule tietoa muutoksista hyvissä ajoin ennen muutosten käytännön toteuttamista. Tämä aiheuttaa haasteita keräysverkoston suunnitelmalliselle kehittämiselle sekä jätehuollon tiedotukselle ja neuvonnalle. Jätelautakunta odottaa, että tiedotusta jätehuoltoviranomaisille ja kuntien jäteyhtiöille tehostetaan huomattavasti. Samoin on syytä vielä tehostaa tiedottamista asukkailla siitä, mitkä jätteet soveltuvat ekopistekeräykseen.

Savo-Pielisen jätelautakunnan alueella laajennettiin vuonna 2017 pakkausjätteiden (kartonki, lasi ja metalli) kiinteistöittäistä keräystä ja aloitettiin kokonaan uutena muovipakkausten keräys kunnallisen jäteyhtiön toimesta. Alueella tullaan edelleen kehittämään ja laajentamaan kierrätettävien jätteiden, erityisesti muovipakkausten, kiinteistöittäistä keräystä. Kiinteistöittäisen keräyksen lisäämisellä on iso merkitys, kun kierrätysastetta pyritään kasvattamaan, mutta erityisesti pientaloille ekopisteke-

07.06.2018

räys on jatkossakin tärkeä palvelu. Nykyinen pakkausjätteiden keräysjärjestelmä vaatii vielä kehittämistä siten, että pisteet olisivat kaikilla alueilla vaivattomasti saavutettavissa ja miellyttäviä käyttää. Tämä on syytä ottaa huomioon niin lainsäädännön valmistelussa kuin tuottajayhteisöjen ja RINKI Oy:n toiminnassa jo tällä hetkellä.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Jätelautakunta antaa edellä olevan kannanoton pakkausjätteen keräysjärjestelmästä pakkausalan tuottajayhteisöille, Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:lle ja ympäristöministeriölle.

Liitteet

- 7 4516/2018 Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:n lausunto (5.6.2018) jätelautakunnan kokoukseen 7.6.2018
- 8 4516/2018 Jätelautakunnan vastaus RINKI Oy:n ekopisteistä antamiin tietoihin

Valmistelija

Saija Pöntinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5066

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Merkitään, että pöydälle jaettiin Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:n jätelautakunnalle 5.6.2018 toimittama lausunto ekopisteistä. Pöydälle jaettiin lisäksi jätehuollon viranomaispalvelujen valmistelema vastaus, joka on laadittu yhteistyössä kunnallisen jäteyhtiön ja Kuopion kaupungin ympäristönsuojelupalvelujen kanssa.

Esittelijä täydensi esitystään seuraavasti: Jätelautakunta merkitsee RINKI Oy:n toimittaman lausunnon tiedoksi ja antaa RINKI Oy:lle jätehuollon viranomaispalveluissa valmistellun vastauksen.

Täydennetty päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

